

Jaarstukken 2024

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Ambitie

Alle Gouwenaaars moeten kunnen wonen en opgroeien in veilige, leefbare buurten en wijken. Binnen het programma Leefbaarheid en veiligheid wordt gewerkt aan een breed scala aan onderwerpen, het gaat hierbij om zowel het voorkomen (preventie) als het bestrijden (repressie) van problemen variërend van ondermijning, drugscriminaliteit, jeugdcriminaliteit en -overlast tot mensenhandel en (woning)inbraken. Veiligheid wordt mede bepaald door de sociale verbondenheid in de buurt en de situatie op straat, waar buurtbewoners elkaar kunnen aanspreken. Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel. Toezicht & Handhaving ondersteunt de uitvoering van het beleid met toezicht en handhaving.

Wat is bereikt?

1) Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

In 2024 heeft de gemeente samen met partners zoals politie, ODMH, RIEC en HEIT de strijd tegen ondermijning verder geïntensiveerd. Er zijn 15 integrale controles uitgevoerd, waarbij 151 panden zijn gecontroleerd op misstanden zoals witwassen, illegale bewoning en criminele netwerken. Het werkproces is verbeterd en er is meer ingezet op data-gestuurd werken om risico's vroegtijdig te signaleren en effectiever te kunnen handhaven.

2) Daling totaal aantal HIC en aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit

Het aantal woninginbraken steeg licht naar 120 in 2024. Dat komt neer op 15,8 inbraken per 10.000 inwoners. Dat is boven het landelijk gemiddelde van 12,4. Daarom blijft inbraakpreventie een prioriteit. De gemeente heeft ingezet op extra voorlichting en preventieve maatregelen, zoals buurtpreventieteams en voorlichtingscampagnes. Ook op het gebied van digitale criminaliteit is actie ondernomen, met gerichte informatiecampagnes voor ondernemers, ouderen en jongeren over bijvoorbeeld phishing en online fraude.

3) Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

In 2024 zijn de meldingen van jeugdoverlast met ruim 40% gedaald, van 458 in 2023 naar 270 in 2024. Dit is mede te danken aan een versterkte samenwerking tussen gemeente, politie, jongerenwerk en onderwijs. Programma's zoals Jongerenwerk, de Top-X aanpak en het Risico-jongerenoverleg zijn doorontwikkeld en uitgebreid met extra inzet op preventie en vroegsignalering. Daarnaast zijn er activiteiten georganiseerd om jongeren perspectief te bieden en hen weg te houden van criminaliteit.

4) Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

Door de stijging van horecavergunningaanvragen, Bibob-onderzoeken en demonstraties is gewerkt aan efficiëntere en transparantere procedures. De aanvraagformulieren en productenpagina op de website zijn verbeterd en het zaaksysteem is verder doorontwikkeld. Hierdoor verloopt de verwerking van vergunningen sneller en overzichtelijker. Daarnaast is binnen de gemeente extra expertise ingezet om aanvragen en handhaving beter op elkaar af te stemmen.

5) Voorkomen van polarisatie en radicalisering

In 2024 is de samenwerking tussen betrokken professionals en ketenpartners versterkt en geprofessionaliseerd. De netwerken in de stad zijn uitgebreid en er is geïnvesteerd in trainingen en bewustwording bij professionals. De publicatie van de 'fenomeenanalyse radicalisering en polarisatie' in 2024 biedt concrete handvatten voor verdere preventieve en signalerende acties. Hierdoor is de gemeente beter voorbereid op mogelijke spanningen en extremisme binnen de samenleving.

3.6.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

- **Versterkte integrale controles.** In 2024 zijn 15 integrale controles uitgevoerd op horecaondernemingen, overlastpanden, bedrijventerreinen, garageboxen en illegale (onvergunde) prostitutie. Door samenwerking met partners zoals politie, ODMH en RIEC kon gerichter worden gehandhaafd en werden misstanden sneller opgespoord.
- **Bewustwording en voorlichting.** Inwoners, gemeenteambtenaren en andere professionals zijn actief voorgelicht over de risico's van ondermijnende criminaliteit en hoe signalen te herkennen. Dit draagt bij aan een betere signalering en vroegtijdige aanpak.
- **Datagedreven en informatiegestuurde aanpak.** De gemeente heeft het informatiegestuurd en datagericht werken verder ontwikkeld. Daardoor worden signalen effectiever en sneller opgepakt. Door aanscherping van werkprocessen is de gemeentelijke informatiepositie versterkt en dat vergroot de effectiviteit van de aanpak.
- **Regionale afstemming Wet Bibob.** Binnen een districtsbrede werkgroep is de toepassing van het Bibob-instrument afgestemd. Zo wordt regionaal een eenduidige aanpak gehanteerd en kunnen criminelen minder gemakkelijk van gemeente naar gemeente uitwijken.
- **Aanstellen Bibob-coördinator en versterking team.** In 2024 is een Bibob-coördinator gestart met een verkenning naar de uitbreiding van de Wet Bibob naar andere sectoren dan de horecabranche, om een waterbedeffect te voorkomen en een eerlijk en gezond ondernemersklimaat te bevorderen. Daarnaast zijn de twee vacatures van jurist openbare orde en veiligheid ingevuld en dat heeft de slagkracht van de gemeente vergroot.

Doelstelling 2: Daling aantal woninginbraken en aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit

- **Monitoring en preventieacties tegen woninginbraken.** Samen met de politie is de ontwikkeling van het aantal woninginbraken gemonitord. In samenwerking met Buurt WhatsAppgroepen, Buurtvoorlichters, politie en BOA's zijn preventieacties georganiseerd om bewoners bewuster te maken van inbraakrisico's en hen te helpen hun woning beter te beveiligen.
- **Gerichte aanpak van inbrekers en jonge aanwas.** In het Zorg- en Veiligheidshuis is actie ondernomen om daders van woninginbraken aan te pakken en te begeleiden. Ook is ingezet op het voorkomen dat jongeren instromen in criminele netwerken die zich bezighouden met woninginbraken.
- **Voorlichting over cybercriminaliteit in het onderwijs.** Op 30 scholen in het primair- en voortgezet onderwijs zijn voorlichtingen gegeven over de risico's van gedigitaliseerde criminaliteit. Hiermee zijn jongeren bewuster gemaakt van de gevaren van bijvoorbeeld phishing, identiteitsfraude en online oplichting.
- **Ondersteuning van ondernemers bij cybercrime en ondermijning.** Ondernemers zijn via een congres in de Goudse Schouwburg geïnformeerd over de risico's van cybercrime en ondermijning. Dit evenement bracht ondernemers, experts en veiligheidspartners samen om kennis te delen en weerbaarheid te vergroten.
- **Samenwerking binnen de regionale werkgroep cybercriminaliteit.** De gemeente heeft kennis gedeeld en afgestemd met andere gemeenten om samen een effectieve en gecoördineerde aanpak te realiseren. Dit gebeurde binnen de regionale werkgroep cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit van het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV).

Doelstelling 3: Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

- **Gedragsinterventie 'Alleen jij bepaalt wie je bent' (AJB).** De interventie AJB, een bewezen effectieve gedragsaanpak voor kwetsbare jongeren, is voortgezet. In 2024 deden 40 jongeren mee via een voetbalvereniging en diverse middelbare scholen. Negen onderwijsinstellingen zijn benaderd om zich bij het programma aan te sluiten.
- **Intensieve coaching en begeleiding.** Twee IPTA-coaches begeleidden jongeren in een kwetsbare situatie intensief naar school of werk om delinquent gedrag te voorkomen. In 2024 liepen er negen coachingstrajecten waarvan een deel in 2025 wordt voortgezet.
- **Risico Jongeren Overleg en individuele interventies.** In het Risico Jongeren Overleg zijn 31 jongeren besproken. De gemeente en politie hebben bij 13 jongvolwassenen huisbezoeken afgelegd om hen te wijzen op hun gedrag en de gevolgen. Drie gesprekken vonden plaats in het Huis van de Stad, waarvan twee leidden tot een officiële waarschuwing voor een gebiedsverbod.
- **Gerichte groepsaanpak en interventies voor moeders.** Er is een groepsaanpak uitgevoerd, waarbij 19 moeders zijn benaderd om deel te nemen aan een interventie. Deze aanpak was gericht op jongeren die in groepsverband overlast veroorzaakten, waarvan een deel in mei 2024 is afgerond.
- **Top-X aanpak voor criminele jeugdgroepen.** In 2024 is een doorlopende Top-X aanpak uitgevoerd, gericht op negen personen. Deze aanpak richt zich op de zwaarste categorie probleemjongeren. Daarbij wordt samen met politie en zorgpartners gewerkt aan gedragsverandering en het tegengaan van verdere criminaliteit.

Doelstelling 4: Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

- **Professionalisering van vergunningverlening.** In 2024 is een vast team ingericht dat ondernemers en evenementorganisatoren begeleidt bij (vergunning)aanvragen. De samenwerking met Toezicht en Handhaving en andere gemeentelijke afdelingen is versterkt om het proces efficiënter en effectiever te maken.
- **Omgaan met de stijging van demonstraties.** Door de toename van demonstraties is extra personeelscapaciteit ingezet binnen vergunningverlening, crisisbeheersing en handhaving. Daarnaast is geïnvesteerd in structureel contact met de meest actieve demonstratiegroepen om demonstraties ordelijk te laten verlopen.

Doelstelling 5: Voorkomen van polarisatie en radicalisering

- **Persoonsgerichte aanpak radicalisering.** In het Zorg- en Veiligheidshuis zijn individuele gevallen van (mogelijke) radicalisering intensief en frequent besproken. Zo kon snel en effectief worden ingegrepen waar nodig.
- **Scholing van professionals.** Ongeveer 70 interne en externe professionals hebben trainingen gevolgd bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering. Zij zijn getraind in het herkennen van radicalisering, rechtsextremisme en hebben hun intercultureel bewustzijn vergroot.
- **Netwerksamenwerking en kennisdeling.** De gemeente nam deel aan 26 netwerkoverleggen binnen de regio en op landelijk niveau om kennis, ervaringen en best practices te delen. Ook zijn diverse professionals en organisaties in Gouda betrokken bij de aanpak van radicalisering.
- **Onderzoek naar radicalisering en polarisatie.** In opdracht van de gemeente heeft een extern onderzoeksbureau een 'fenomeenanalyse' uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht in hoe radicalisering en polarisatie zich in Gouda manifesteren en biedt handvatten voor verdere aanpak.

3.6.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

3.6.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit	Integrale controles	2024: 15	2023: 14	2022: 9	2021: 9	Gemeente Gouda, Team Ondernijning
Signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit	Signalen/casussen in ondermijning	2024 135	2023 87	x	x	Gemeente Gouda, Team Ondernijning
Daling van het totaal aantal High Impact Crimes	Woninginbraken	2024: 120	2023: 105	2022: 155	2021: 137	Tabellenboek Politie
Daling van het totaal aantal High Impact Crimes	High Impact crime	2024: 485	2023: 453	2022: 487	2021: 430	Tabellenboek Politie
Afname jeugd-overlast	Meldingen overlast jeugd	2024: 270	2023: 458	2022: 480	2021: 491	Tabellenboek Politie
Afname jeugd-overlast	Verwijzingen HALT	2024: 24	2023: 24	2022: 23	2021: 35	Gemeente Gouda, Team Jeugd

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Professionalisering vergunningenbeleid	Aan de exploitatievergunningen gerelateerde Bibob-toetsen	2024: Nog niet bekend	2023: 20		2021: 14	Gemeente Gouda, Team Bijzondere Wetten
Professionalisering vergunningenbeleid	Verleende vergunningen voor horeca (exploitatie vergunningen) en evenementen	2024:	2023: Exploitatievergunningen: 9 Evenementen vergunningen: 127 Evenementenmeldingen: 86	2022: Exploitatievergunningen: 17 Evenementen vergunningen: 133 Evenementenmeldingen: 101	2021: Exploitatievergunningen: 14 Evenementen vergunningen: 31 Evenementenmeldingen: 3	Gemeente Gouda, Team Bijzondere Wetten
Voorkomen van polarisatie en radicalisering	Netwerk-gesprekken	2024: 26	2023: 28		2021: geen i.v.m. Covid-19	Gemeente Gouda, Team Radicalisering & Polarisation
Voorkomen van polarisatie en radicalisering	Signalen/casussen	2024: 9	2023: 6	2022: 6	x	Gemeente Gouda, Team Radicalisering & Polarisation

3.6.4 Wat heeft het gekost?

3.6.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	11.896	13.025	12.703	323
Baten	-150	-632	-369	-263
Saldo van baten en lasten	11.746	12.394	12.334	60
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-50	-50	-50	0
Gerealiseerd resultaat	11.696	12.344	12.284	60

3.6.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.098	6.106	6.177	-71
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.648	6.287	6.157	131
Totaal	11.746	12.394	12.334	60

3.6.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	70	N
Diverse kleine verschillen.	0	0
Diverse kleine verschillen.	70	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	130	V
Een deel van het budget dat bij de Kadernota Integraal VeiligheidsBeleid (meerjarig) beschikbaar is gesteld kon, door een latere invulling van vacatures, niet worden besteed.	51	V
Diverse kleine verschillen.	16	V
De inzet op High Impact Crime kon nagenoeg volledig met eigen medewerkers worden uitgevoerd. Het aanvullende budget hoefde niet aangesproken te worden.	63	V

3.6.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	0	V

3.7 Bestuur en organisatie

Ambitie

Regio en partnerschappen

Ontwikkelingen in Gouda zijn van belang voor de omliggende gemeenten in de regio en andersom. Veel van de opgaven waar de gemeente voor staat, kunnen alleen op regionaal niveau worden opgelost.

De intensieve samenwerking in de regio Midden-Holland wordt voortgezet. Wederkerigheid is daarbij belangrijk. Huidige samenwerkingsverbanden zijn onder andere samenwerking in de regio Midden-Holland, samenwerking met verschillende steden als Alphen en Woerden, en in verbanden als de G40 en VNG en gemeenschappelijke regelingen.

Met de wijziging in de wet Gemeenschappelijke Regelingen bezien we hoe we invulling kunnen geven aan de versterking van de controlerende en kader stellende rol van de gemeenteraad in deze regelingen.

Wat is bereikt?

1) Samenwerking

De twaalf thema's voor raadsbreed samenwerken zijn verder uitgewerkt door de raad en het college. De raad is op diverse thema's vroegtijdig betrokken door te werken met startnotities. Daardoor is er in een vroeg stadium ruimte voor dialoog en gezamenlijke richting.

2) Gemeenschappelijke regelingen

In 2024 zijn vijf gewijzigde gemeenschappelijke regelingen ter instemming voorgelegd aan het college en voor zienswijze en besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Hiermee heeft Gouda alle negen noodzakelijke aanpassingen doorgevoerd. Vanwege het specifieke karakter van gemeenschappelijke regelingen blijven onderlinge verschillen op bepaalde onderdelen onvermijdelijk.

Per 1 januari 2025 is de Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein (RWO) overgegaan naar een gemeenschappelijke regeling. De gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk voor de inkoop en contractering van zorg in het sociaal domein. Het jaar 2024 stond in het teken van de overgang, implementatie en borging van deze nieuwe samenwerkingsvorm.

Daarnaast is de Nota Verbonden Partijen in concept gereed. Deze nota heeft als doel de monitoring en sturing op Verbonden Partijen te versterken. Het voorstel is om de nota in juni 2025 ter bespreking en besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen.

3) Regio en partnerschappen

De gemeente Gouda opereert zelfbewuster binnen diverse samenwerkingsverbanden en maakt steeds een zorgvuldige afweging over het juiste schaalniveau en de meest geschikte partners. Door strategische samenwerking wordt de positie van Gouda in de regio versterkt en kunnen gezamenlijke opgaven effectiever worden aangepakt.

4) Ruimte voor burgerinitiatieven

In 2024 zijn diverse bewonersinitiatieven ondersteund die bijdragen aan een schonere, groenere en toegankelijker leefomgeving. Tijdens de Landelijke Opschoondag vonden tientallen zwerfafvalacties plaats en zijn 31 opfleurovergoedingen uitgekeerd. Daarnaast zijn 44 nieuwe locaties toegevoegd aan het programma Groen Moet Je Doen, waaronder een grote buurttuin op het Halewijnplein. Via de regeling Grijs wordt Groen zijn op acht locaties nieuwe groene plekken aangelegd, met de meeste extra vierkante meters in de Crabethstraat. Tot slot is de speeltuin aan de F.W. Reitzlaan/IJssellaan toegankelijker gemaakt en is een toegankelijke picknicktafel geplaatst op het Zoutmanplein.

Voor Goudasfalt is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld dat duurzaam ruimte geeft aan het burgerinitiatief voor doorontwikkeling.